

Leygardagin fundaðust verkfrøðingarnir á Landsverkfrøðingsstovninum um uppsøgnina av Henningi Jacobsen
Mynd: Alvir Haraldsen

Opið bræv til løgmanns

Landsstýrismaðurin hevur uppsagt okkara landsverkfrøðing! Hann – og harvið eisini vit onnur – eru ákærd fyrri samstarvstrupulleikar. Eg dugi illa at síggja aðra konstruktiva leið enn, at tú sum løgmaður krevur av landsstýrismanninum at hann yvirfyri okkum, við tær og pressuni (t.d. almennar frásagnir) sum uppmonnum, leggur ákærurnar fram, soleiðis at vit kunnu viðgera tær eina fyrri og aðra eftir, skrivar Signar P. Heinesen m. a. í opnum brævi til løgmann:

Góði løgmaður

Vit á Landsverkfrøðinginum hava rættliga greitt og erliga víst á okkara stöðu og givið okkum víðopin fyrri almenninginum við virksemin okkara á stovninum tess seinastu mongu árin, hetta skrivað í sambandi við óvirkiliga uppsøgn Hennings, nú fyrrverandi landsverkfrøðing.

Hóast hetta er eitt opið, persónligt bræv til tín, so ivist eg ikki í, at eg tosi fyrri meginpartin av stovninum fyrri ikki at siga allan stovnin, at vit eru ikki minni enn skelkaði. Kann vera, at eg orði kenst og tankar eisini hjá fólki aðrastaðni í skipanini. Tí frustratiónirnar í tí føroyska almenna sektinum eru margfaldar í dag. Kostnaðarmiklar bæði í peningi og í menniskjavirðum.

Eitt er uppsagnir og broytingar í virðiskiftinum. Sum starvsfólk á einum stovni, sum gjøgnum øll hesi seinastu 10 árin hava

livað undir óstöðugum virðiskiftum, so er hetta ikki nakað nýtt ella ótespiligt. Hetta er ein partur av tilverunnar margfald.

Nei, tað, sum skelkar okkum, er arbeidshátturin! Ikki bert er hann ósamberligur við sáttmálar, sum tú, sum lögmaður, hevur evst ábyrgd av, verða hildnir; men hesin arbeidshátturin er so grundleggjandi ósamberligur við okkara fatan av sjálvum grundvöllinum í okkara gerandisdegi. Sum onkur á stovninum helt fyrri: "... hetta liggur uttanfyri míni fatanarevni – hetta er slíkt, sum vit viðhvørt síggja í onkrum filmi!"

Hetta brævið verður skrivað ígjøgnum fjölmiðlarnar sum opið bræv, tí tað hevur almennan áhuga – og eg skrivi tað persónliga, tí at eg kann umbæta stovnin uttan at bera alt ov stóran ótta fyrri, um uppsøgnin kemur í morgin. Harafturat fái eg verið heilt persónligur og konkretur í mínum orðingum.

Mín loyaltetsfatan eftir 3 ár undir leiðsluni hjá Mikki Helmsdal, sála, og 10 árum undir Henningi Jacobsen, nú fyrrverandi landsverkfrøðing, er rættliga einföld: Skattaborgarin skal gjalda mína lön og tað, sum eg brúki. Hann hevur fyrsta prioritet. Eg skal tæna føroyska samfelagnum uppá sikt!

Løgtingið setur kós og skapar rúm. Tað hevur annan prioritet, sum alla tíðina skal ráðgevast soleiðis, at tað fyrriheldur seg til, hvat tænar samfelagnum nú og framyvir. Tann triði prioriteturin, landsstýrismaðurin, skal alla tíðina fyrrihalda seg til lögtingið. Tí skal stovnsins ráðgeving hava í huga landsstýrismansins ábyrgd mótevnis lögtinginum. Fyriristingin ímillum hesi liðini er bert ein spurningur um mannagangdir, sum skulu fylgjast. Utingningin í verki skal vera sambært landsstýrismansins avgerð.

Fakið sjálvt er eitt apriori: Tað er! Hvorki landsstýris-

maður ella lögting kann broyta fakið.

Fólk hava starvast hjá Landsverkfrøðinginum og lagt liv og sál í at fylgja hesum loyaltetsprinsippum í eini eind í 50 ár. Tá nú landsstýrismaðurin alment ákærir fyrrverandi landsverkfrøðing fyrri samstarvstrupulleikar, so ákærir hann eisini okkum onnur fyrri samstarvstrupulleikar, har eg sjálvr helst eri ein hin fremsti, soleiðis sum málini eru komn fyrri tess seinna árin.

Tá nú landsstýrismaðurin ikki kann brúka fyrrverandi landsverkfrøðing, so kenna vit á okkum, at hann heldur ikki hevur brúk fyrri okkum øðrum. At so onkur er noyddur at verða sitandi fyrri at upphalda sær og sín um er so ein onnur sök, men lítið vert at byggja land á.

Eg skal mánadagin tann 4. januar 1999 mæta honum, sum eftir landsstýrismansins avgerð er mín stjóri. Eftir míni veruleikafatan hevur hesin maðurin dømt seg sjálfan í sambandi við starvssetanina – uttan mun til hvør hann so er. Hvussu eg enn inni í mær sjálfum royni at finna konstruktivar leiðir, so hevur tað higartil ikki borið mær til – tí her valdar meinska og óprofessjonalisma.

Eg dugi ongan veg at síggja fram eftir míni loyaltetsfatan. Her verður bert ein spurningur um at halda mín egna rygg frá – og tað liggur mær rættliga fjart!

Hetta kann avgerast sera einfalt: eg og tey stinnastu á míni deild kunnu siga upp ella lata okkum uppsiga. Tað var so havnaðeildin. Sama kann gerast á øðrum

deildum. Tey stinnastu í góðum árum kunnu lata seg siga upp – hini mega liva óttafull eftir.

Eg fái meg bara ikki til at hugsa soleiðis – í fyrstu at lugu. Eg ynski ikki at liva í einum landi, sum so ótespiligt svikur tey veikastu og svikur fakið.

Tað er ein fiksir setningur, at maður kemur í mans stað – men fara eg og tey stinnastu á havnaðeildini, so verður trupult hjá teim veikastu at sita eftir og tað verður eisini trupult at halda fakinum í allari síni breidd. Nú eru vit heilt einfalt so fáment og uppgávurnar so fátar, at tað verður trupult at byggja royndirnar upp av nýggjum.

Undir einum ikki-tekniskum stjóra verður trupult sjálvt hjá mær við 13 ára royndum at virka loyalt og fakliga professionelt – verri verður hjá einum nýggjum manni ella nýkomnum útlandingi! Vit kunnu í einingi báðir nevna okkurt dømi frá øðrum stovnum, um tað hevur áhuga.

Taki eg samanum, so siti eg í eini tvístöðu, sum helst er tvístöðin hjá øðrum á stovninum eisini: At lata seg uppsiga er eftir hesi fatan at sleppa bæði faki og fólki uppá fjall – samfelagnum til ógagns og mær sjálfum til vanæru! At góðtaka og arbeidja loyalt undir tí arbeidshátti, sum brúktur er, er eitt loyaltetsbrot á mína menniskjafatan og eg domi meg sjálfan til vanæru og óprofessjonalisma.

Sum lögmaður hevur tú evstu umsitingarlugu ábyrgd av umleið 5-6000 fólki í almennum stovnum. Tað er tú, sum leggur linjuna fyrri hvat ber til og hvat ikki ber til – hvort arbeidsháttir vit kunnu liva við og hvort vit ikki kunnu liva við. Sum stöðin er, so er tú eisini næsti leiðari mín, hóast bæði stjóri, deildarleiðari á Vinnu- og Málaáttir, vinnu- og málaáttir og landsstýrismaður formelt eru millum okkum báðir. Sum stöðin er, kann teirra formella vald ikki nýstast til annað enn at sekkja okkum, sum halda okkum vera væl fyrri og so at piska tey veikastu á stovninum.

Tað, sum serliga ræðir meg er, at hendan óhumskan, sum nú rakar fyrrverandi landsverkfrøðing og okkum á stovninum stendur ikki einsamall. Hon er vorðin reglan hesi seinna árin. Uppsøgnin av Henningi Jacobsen er tann ótespiligaasta, tí við skjólum á bordinum kann gerast sannlíkt, at hann er koyrdur vegna góða leiðslu og ikki óvugt!

Vit kunnu bara hava tær ymisku og mótsigandi frágreiðingarnar frá landsstýrismanninum í huga – ta einu lötuna er talan um bygnaðarbroytingar, ta næstu er talan um samstarvstrupulleikar og viðhvørt er tað enná vegna av vánaligar informátión.

Hóast vit ferð eftir ferð royna at fáa málið á borið, so er tað higartil ikki eydnast. Á landsstýrismaðurin soleiðis verður villedur

við óneyvum og umsitingarlaga óhegnisligari ráðgeving er ikki nakað nýtt fyrri okkum.

Afturat hesum: Hverja óbjektiva grundgeving hevur landsstýrismaðurin til at leggja uppsøgnina inn í jólahuguna?

Mínir spurningar eru einfaldir: Kanst tú sum lögmaður í einum framkomnum landi liva við tí framferðarhætti, sum nýttur er? Undrar tað teg, at vit eru summi, sum síggja hetta sum eitt prinsippmál um, hvussu vit velja leiðarar og leiðsluhátt? Heldur tú veruliga, at tað ber til at vinna fram á leið á henda hátt? Heldur tú veruliga, at hetta er leiðin til stórra sjálvræði?

Eg ynski ongur viðmerkningar um tað tekniska í at leggja báðar stovnarnar saman, tí tað er sakini óviðkomandi. Bygnaðarbroytingin hjá Finn Normanni Christensen er eisini óviðkomandi, tí sjálvt hon hevði borið væl til í sambandi við Landsverkfrøðing, um Vinnu- og Málaáttir lóysti sína fornemstu fyrstu uppgávu: at fáa skilgáðar munnagongdir til vega t.d. ígjøgnum eina itókiliga víðgerð av reglugerðini fyrri stovnin.

Hvussu koma vit viðari? Landsstýrismaðurin hevur uppsagt okkara landsverkfrøðing! Hann – og harvið eisini vit onnur – eru ákærd fyrri samstarvstrupulleikar. Eg dugi illa at síggja aðra konstruktiva leið enn, at tú sum lögmaður krevur av landsstýrismanninum at hann yvirfyri okkum, við tær og pressuni (t.d. almennar frásagnir) sum uppmonnum, leggur ákærurnar fram, soleiðis at vit kunnu viðgera tær eina fyrri og aðra eftir.

Tá vit so hava víðgjort ákærurnar, so kunnu vit koma til eina niðurstöðu. Tá er tað rættliga einfalt fyrri í hvussu so er meg sjálfan. Er niðurstöðin tá, at tað er Landsverkfrøðingurin, sum hevur verið trupul at samstarva við, so havi eg einki at gera í almennari umsiting anno 1999!

Er niðurstöðin hin óvægta, so er málið væl truplari at loysa. Men kanska kann tað gerast byrjanin til eina heilt nýggja tíð í føroyskari umsiting.

Sum eg síggi stöðuna, so má hetta gerast, áðrenn okkara fyrsta arbeidssdag saman við nýggja stjóranum. Annars er sannlíkt, at niðurbrotandi kreftir fáa alt valdið, og meir enn neyðugt fer fyrri skeyti.

Hóast eg veit, at tín stöða er sera trupul á so mangan hátt, so mega vit royna at koma fram til eina leið, sum so frægt sum møguligt verður ein somiliger endi á einum sera orkarmandi máli fyrri nógvar partar í samfelagnum – kanska fleiri enn tey flestu geva sær fær um.

Signar P. Heinesen
Leiðari á havnaðeildini hjá Landsverkfrøðinginum - enn

Landsverkfrøðingurin á svavingarbeikinum?

Undirritaðu deildarleiðarar, sum umframt at hava brúkt ein stóran part av lívi okkara á stovninum eisini hava verið stuðlar og bakland í Fólkløkkinum í mong ár, vilja við hesum heita á tykkum beinanvegin at fáa fund í lag at røða um framtíð stovnsins, um tað er nakað, sum vit ikki vita ella hava skit í ætlan-

um tykkara.

Eitt krav er eisini, at munnliga uppsøgn stovnsleiðarans verður afturtíkt, til greiða er fingin á, hvat ætlanin er við stovninum, sum nú í 50 ár hevur verið eitt slagskip landsins í skiftandi politiskum verðurlagi, um hvortjar fyrimunir og vansar eru í eygsjón, og hvat hetta gevur í

pengum, service o. ø. ella óvugt. Eisini hevur tað áhuga okkara at vita, hví júst hetta tíðspunktið er valt til so grundleggjandi avgerð.

Arnstein Niclasen
Finnleif Durhuus
Petur Olsen
Levi Hentze
Hans Biskupstøð